DE CHRISTI DOMINI

CRVCIATIBVS

ORATIO

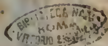
DIE PARASCEVES

IN SACELLO PONT. VATICANO

AD S. D. N.

INNOCENTIVM X.

Habita à Thoma Antonello è Soc. Iesu.

ROMAE, Typis Hæredum Corbelletti. 1645.

Superiorum Permissu.

EMINENTISSIMO
PRINCIPI
IO. CAROLO
S. R. E.
CARDINALI
MEDICES.

THOMAS ANTONELLVS FEL.

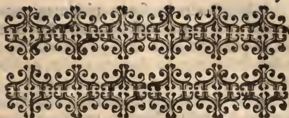

egium eſt, geminare beneficia, Princeps Eminentiſsime. Quam excepiſti orationem hanc meam Diuino ſuper Funere illacrymantem æquus auditor, libentibus etiam oculis leges. Amabat illa quidem

tenebras suas, ac, ne prodiret in Solem, Sol ipse Deo moriente obductus vmbris admonebat. Egreditur tamen amicorum, qui meas nugas, quod amor solet, aliquid æstimauere, propè conuicijs inuitata, sed tristis, tum ob argumentum sæpissimè ab acerrimis versatum ingenijs, in quo noui quidpiam excudere, difficillimum sit, tum ob eruditum hoc delicatissimi fastidij Sæculum, cui vel exquisitiora non sapiunt. Vnicum sua in mœstitudine solatium habet, quòd Tuam Purpuram veneratur, atque omnibus Hetruriæ Principibus, quorum in me promerita præclara sunt, animi deuoti iampridem obsequiũ in Te vno iterùm sistit, ac litat. Vale.

ORA-

190

ORATIO.

N Cæleſtis Occaſu Regis, quando Sol, & ſydera offuſis Mundo tenebris expalleſcunt; modulatuſq. Orbium cõcentus abrumpitur, Te quoque B.P. Solem terræ nubilum in Purpura cum Syderibus tuis atratis plorare decet. Nimirum opportunior Diuino Funeri harmonia lacrymarum eſt. Seriem ego Parricidij longè immaniſſimi citrà eloquentiam indicabo; neque enim dolor fucum amat.

Ergo poſt Epulum Auguſtiſſimum ab Amore Conuiuij Principe inſtitutũ ea nocte, quæ mortalibus velut Aurora præluxit immortalitatis, itur in Getſemani Villam ad aucupium ne dicam, an ad venationem pœnarum? Neq. verò indagandæ fuere diutius. Pauor, mœſtitudo,

ex obiectā cruciatuum ſcena, plurimaq. mortis imagine conſternatio ſeſe obtulere. Excurrunt hàc, atque illàc intrà Orantis cor affectiones coniuratæ: fortitudo Heroica maior, noſtræq. genius imbeccillitatis vnà ſecū dimicant clandeſtino certamine: riget modò, modò effundi nō timidus exæſtuat ſanguis, tandemq. laxatis venarum obicibus apertum tamquam ad prælium erumpit. Itane uero? Amantiſſimus Pater, qui nuper Cæleſtium in menſa Charitum ad filiorum delicias lacteſcebat, mille nunc toto corpore expromit vbera non lacte diſtenta, ſed ſanguine? Adeſte Generis Humani Parenteſne, an Parricidæ? & quam in Voluptatis Horto ambitioſius Diuinitatem exoptaſtis, in hoc Dolorum Viridario ad hæc Vbera ſugite. Vos etiam purpureis hiſce imbribus irrigatæ Pacis Arbores in Olearum Monte feliciter adoleſcite, venturis quoque ſæculis profuturæ, veſtris enim è truncis, vt omine cum bono præſagit animus, Oleam auellet ſuam Innocens Columba Vaticano olim in Colle regnatura. Sed interim ad pretioſam hanc tempeſtatem amoris deuolat è cælo Gabriel, additiſque calcaribus currenti ærumnarum in ſtadio, aliquod hinc Iuſtitiæ Vindici defert libamentum, vt quàm lautiſſimè paulò poſt morte ipſa noſtri Liberatoris epuletur. Tu quoq. fœdiſſime Deſertor, ſanguinem, quem precariò vendidiſti, audes delibare, cùm genis illis cruento ſudore aſperſis labra

per

per summam impudentiam admoues? Neque tamen exuis inhumanitatem, sed osculo ad beneuolentiā composito proditionis plusquam barbaræ diluis aconita. In annulo cordium amantium nexu gestatum à nonnullis venenum scio, tu fraudum architectus ingeniosior gestas in osculo, ac te scilicet magistro nocentiora oculis oscula nouo crudelitatis machinamento fascinare didicerunt. Verùm dolosa hæc fascinatio è speculo Diuini vultus redibit in Artificis viscera mox plaudentibus Inferis disrumpenda. Osculo bellicum canitur: statimq. lymphati Prædones cum facibus, & armis properauere. Quamquam nec facibus, nec armis est opus, vbi Charitatis in meridie tenendus est Agnus. Vinculis manu Furiarum intextis constringitur veluti sicariorum antesignanus Maiestatis Deus, qui eo vocis tonitru, quo afflixit Psal. 21. humi cohortem, dissoluere innexam rerum vniuersitatis compagem potuisset: per saxa, per vepres raptatur, cui astra cælo refixa certatim substernerent se: vrgetur, proculcatur, atteritur nunc planè, si vnquam, Flos Campi. Vtinam Cant. 2. phanaticæ belluæ attriti huiusce Floris odore saperent, ac mitescerent. Me miserum: insaniunt atrocius, debacchanturque in Vrbe, quàm in agro sæuiore procella. Calumnijs apud Iniquitatem appetitur, conuicijs proscinditur amarissimis illis quidem, nisi victrix innocentia taciturnitate condiret, manu bis ferrea depalmatur à Milite: ad quem alapæ sonitum

con-

S. Ephr. de Pass. Domini. contremuisse cælum, ac Seraphim subiti horrore facinoris alas collisisse visa sunt. Quin tu quoque dexteram armas, ò Pater? Quin fulmen exeris, & in vilissimum caput restitutæ solùm auris beneficio nobile intorques? Intorsisset, opinor; sed, vt honoris inglorij leges expungeret, docere mortales voluit, alapis reponenda non esse vulnera, nec manus impressæ notas superfuso imprimentis cruore delendas. Iam verò quæ lacrymæ quantumuis disertæ reliquas noctis eius nefastæ Tragædias persequantur? Ementita Veritas, profana Sanctitas, delira Sapientia conclamatur. Diuinorum sydera oculorum impurissimi tenebriones obnubunt; negotioso Insontis ludibrio traducunt vigilata sceleribus otia, vellicant, iactant, quasi pilam agunt; Vultum illum humanæ salutis Aram, eò quisque beatior, quò crudelior, impactis ad impiam voluptatem colaphis tangunt, & in necem Seruatoris iurant. Saltem ipsi quoque Petrum æmularentur, qui, profuso iam in lacrymas corde, Magistrum, in quem peierauit, adorat. Ità pernoctatum est. Diluxit aliquando tandem. Sed monstrosa nox quid aliud pareret nisi monstrum lucis, hoc est calamitosissimum diem? Nempè qui Deum videret vltrò, citròque sui ad Emporia sanguinis commeantem, albo stultitiæ pallio à Rege purpura indigno, atque ob intemperantiam vecordi ludificatum, teterrimo posthabitum Grassatori, à Præside, vt integritati patrocinetur,

tur, damnatum nouis misericordiæ legibus ad fustuarium, & lanienam.. Hic enimuerò de corporis tenerrimi excidio horret animus recordari.. Nudus, qui vestit agri lilia, lilium ipse pulcherrimum, deuincitur ad ferale saxum, ac prima tela spectantium ab oculis excipit verecundia vulnerata, quæ morum ocellus est. Virgatores exiliunt alacres, & tamquam vrbe capta venas diripiunt aurine dicam, an sanguinis? Discindunt Regales humeros, brachia, pectusque dilacerant, depopulantur viscera, tantùm cor non expilant Ærarium vitæ.. Ah parcite, atque isto, qui vestra etiam ad labra emicat, cruore mollescite.. Bis, memini, Ductor olim Israëliticus percussit petram gemino potius verbo, quàm verbere; quid vos millenos ictus, millena fulmina repetitis? Iam torrentes inundant. Neque corpus istud marmoreum, aut æneum est, nisi fortè ob constantiam animæ magnæ. Proscidistis Virgineum agrum; iterari, tertiariuè non oportet; abundè iacta sunt in eo semina felicitatis humanæ. Heu vota, heu preces irritas.. Ferocia, vti corde ad amandum caret, sic aures non habet ad clementiam addiscendam.. Adhuc Lorarij valentissimi laniato in corpore, quod vnica plaga totum est, vulnera ipsa discerperent, nisi Nobilis Miles, vt diuinitus ostensum legimus in Sanctorum Historijs, vincula, quibus ad Columnam alligabatur miserabilis Victima, obiurgatis minaci supercilio barbaris Lanionibus,

Matt. 6. Cant. 2.

Num. 20 Psal. 77.

Reuel. S. Birgittæ l. 4. c. 19.

gla-

gladio discidisset. Pro quo, vt equidem reor, gladio in præmium tàm opportuni beneficij à suo Ciue (illum quippè Romanum perhibent) lacerum in Deum collati Roma hæc tua, Pater Beatissime, Cæli Claues accepit. Quamquam à Corona etiam Spinea illustre hoc in Stellas Imperium fuisse propagatum existimo; vt propterea

Apoc. 12. lynceus ille Diuinitatis Inspector Ecclesiam, cuius est Roma adoratum populis caput, Syderibus viderit coronatam. At ea sydera quanti stetere! Asperrimum sentibus aculeatis dumetum Diuino Capiti insertum est, ex quo cruenta nimiùm fœcunditate coronaria Sydera germinarunt. Quid? Eidem Augustæ Sacrorum ioculari etiam purpura chlamydem Sole contextam emit, arundine mortalis inconstantiæ tessera perenne sceptrum, Cruce Lunam nullis defecturam temporibus Regali pro solio. Vesanis adeò clamoribus, prætentaque Cæsaris indignatione Actores truculentissimi formidoloso ab Iudice in Autorem vitæ sententiam necis extorquent. Libet exclamare: O decreta Sapientum, ò scita populorum. Te appello terrarum moderatrix Astræa?

Psal. 61. Viden', quàm verè Vates ille cecinerit, librandis rerum ponderibus falli Mortales? Romani Prætoris in trutina pretiosior Deo Tiberius est. Dicam amplius: Regi Regum, ne obeat integra nominis fama, plectendum additur par Latronum. Itaque superato Caluariæ Monte

Gigas

Gigas amoris bellum indicturus Vmbrarũ Tyranno funestam in Arborem tollitur, clauisque confixus vnà secum ipse nostræ fortunæ solertissimus faber corda hominum figit, perituris vt emortua cupiditatibus viuant Æternitati. Affusus circùm spectaculo Sannionum grex illudit, exsibilat, alteram, ac tertiam agit in Crucem, cùm hortatur, vti de Cruce descendat, onerat probris nunquàm exsaturandum; fel Draconum aceto rupium domitore dilutum sitienti propinat. O auara nimis Imperatori suo flumina, fontes, nubila, cùm ipse interim profusissima liberalitate Adamo inibi sepulto sanguinem è vulneribus irrorat, vt iterum efflorescat ad vitam; interfectoribus veniam, ne terra sponte dehiscens tàm dira capita absorbeat, indumenta Militibus, opima videlicet spolia beatæ paupertatis, propugnatori Diuinitatis Latroni cælum, Discipulo Virginem Parentem, hoc est amores suos, toti Mundo Spiritum, ac sese dilargitur, inclinato etiam capite, veluti supplex, vt quem nascentem haud agnouit, saltem excipiat morientem. Et excepit ille quidem, vniuersaque in vltionem armata Natura, frementium calculis elementorum, ipso Astrorũ quasi vocalibus tenebris annuente Senatu Parricidas damnauit. Longino solùm pepercit, quòd naufragis humanas inter procellas tutissimum aperuerit portum in eo Latere, ex quo, vt cum Prospero loquar, Columba Ecclesia tanto sanguine dotata processit. Ego

Deut. c 32.

Par. 1. de Promiss. et Praedic. Dei.

quo-

quoque fortunato Militi habeo gratias, quòd iterùm fecerit Deum sua sub hasta venalem. Nullum est, si quod tamen est, Dei pretium, nisi amor. Tu intereà, benignissime Domine, sepulcrum tuum in lapide excisum patieris, magnetem esse nostri Amoris, vt vel istic rerum fluxarum immemor agat excubias, vel, si dederis, tecum occumbere, quod malim, tecum vnà tumuletur aurea postmodum æui melioris immortalitate donandus.

